

Ukrajina po roce 1989

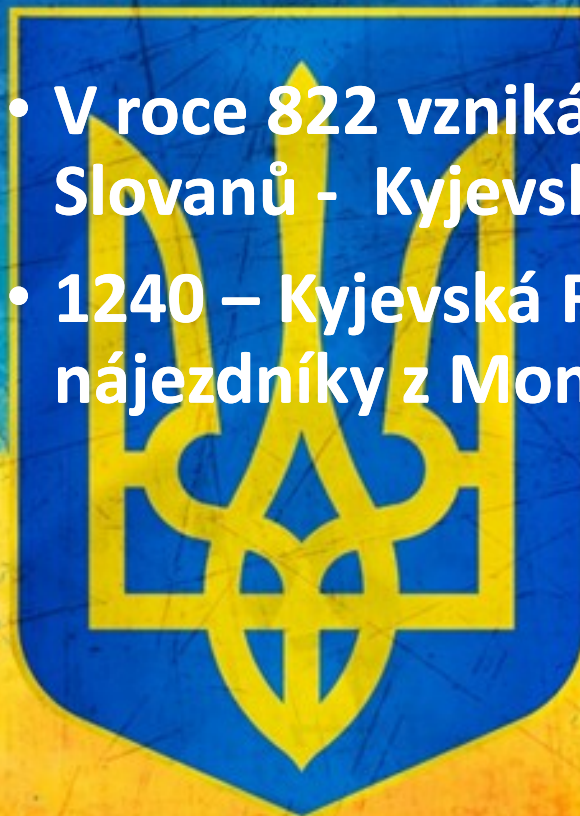

Jan Březa

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

- V roce 822 vzniká první stát východních Slovanů - Kyjevská Rus
- 1240 – Kyjevská Rus byla vyvrácena nájezdníky z Mongolska

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

- Ukrajina se později stává součástí Litvy, Polska, Byzantské říše a Krymského Chanátu

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

- 1648 – Kozácké povstání za pomoci Krymských Tatarů – vznik Kozáckého Hetmanátu
- 1653 – Perejaslavská dohoda s carem Alexejem I.
- 1686 – rozdělení území mezi Polsko a Rusko

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

- Již během první světové války pokusy o vyhlášení samostatnosti - Ukrajinská lidová republika, Západoukrajinská lidová republika
- 1920 – západní Ukrajina součástí Polska
- 1922 – vznik Ukrajinského SSR

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

- Hladomor na Ukrajině – 1932-1933
- Okupace Německou říší

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

Krátká historie Ukrajiny do roku 1989

Vyhlášení nezávislosti

- Po vývoji v roce 1989 dochází k postupnému rozpadu SSSR
- 19. srpna 1991 – pokus o puč v Moskvě - Státní výbor pro výjimečný stav v SSSR (Oleg Baklanov, Vladimir Krjučkov, Boris Pugo)
- Gorbačov internován na Krymu
- Boris Jelcin – prezident Ruské sovětské federativní socialistické republiky

Vyhlášení nezávislosti

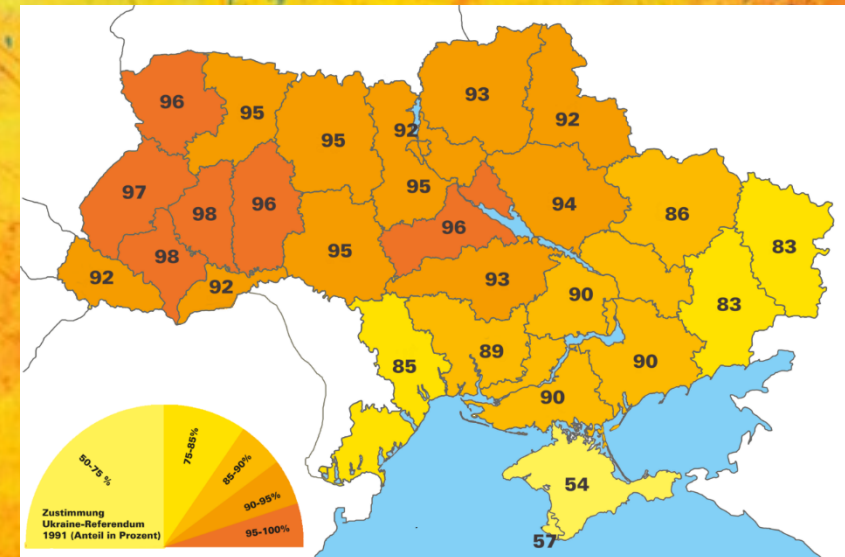
- Vznik Společenství nezávislých států – Arménie, Azerbajdžán, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Rusko, Tádžikistán, Uzbekistán, Turkmenistán (2005), Gruzie (2008)
- Ukrajina jen pozorovatelem
- Bělověžská dohoda – ukončení SSSR – 8. prosince 1991 (platnost od 31. prosince 1991)

Vyhlášení nezávislosti

- 24. srpna 1991 – Nejvyšší rada Ukrajiny
- Leonid Kravčuk (komunistická strana) x Ihor Juchnovskij (vůdce demokratické opozice)
- Akt o vyhlášení nezávislosti Ukrajiny (346 z 450)
- Referendum - 1. prosince 1991
- Pro nezávislost se vyslovilo:
90,3%

Vyhlášení nezávislosti

- Prvním prezidentem Leonid Kravčuk (1991 – 1994)
- 1994 zvolen prezidentem Leonid Kučma – předchozí předseda vlády
- Posílení ekonomických vazeb na Rusko
- Privatizace
- Měnová reforma – 1996
- 1996 – nová ústava – poloprezidentský systém
- Korupce
- Nepřiměřené zásahy prezidenta

Oranžová revoluce

(listopad – prosinec 2004)

Viktor Juščenko – Naše Ukrajina
(prozápadni)

Viktor Janukovyč – Strana regionů
(proruský)

Oranžová revoluce

- Již během kampaně vážné spory
- Otrava Viktora Juščenka
- V prvním kole vyhrál Juščenko
- V druhém kole (21. listopadu 2004) vyhrál Janukovyč
- Podezření z manipulací během voleb

Oranžová revoluce

- Masové protesty především na západní Ukrajině
- Volby odmítly uznat západní státy
- Ukrajinský nejvyšší soud 4. prosince 2004 druhé kolo neuznal a nechal ho opakovat 26. prosince
- Vítězem se stal Juščenko

Výsledky Oranžové revoluce

- Prezidentem Juščenko – úspěch v mezinárodní politice
- V domácí politice neúspěch – už v září 2005 odvolává vládu Julije Tymošenkové
- Nutná spolupráce v parlamentních volbách v roce 2007
- Popularita klesá, v dalších prezidentských volbách v roce 2010 vypadává hned v prvním kole
- Prezidentem se v roce 2010 stává Janukovyč

Janukovyč prezidentem

- Snaha tvářit se jako prozápadní prezident (cesty do Bruselu, jednání s EU)
- Odmítnutí členství v NATO
- V říjnu 2011 byla Tymošenková odsouzena na sedm let vězení za překročení svých pravomocí při podepsání rusko-ukrajinské smlouvy o ceně plynu

Majdan

- 21. listopadu 2013 – začátek protestů
- Viktor Janukovyč odmítl podepsat s EU Asociační dohodu (28. 11. 2013)

Požadavky protestujících:

- 1) Podpis Asociační dohody
- 2) Odstoupení Janukovyče
- 3) Vyhlášení nových prezidentských voleb
- 4) Propuštění Julije Tymošenkové

Majdan

- 24. listopadu – protesty v ostatních městech na Ukrajině, Tymošenková vyhlásila hladovku
- 30. listopadu – pokus složek shromáždění násilně rozehnat
- 1. prosince – masový protest proti zásahu, další násilné konflikty, Kyjevský soud zakazuje protesty až do 7. ledna
- 9. prosince - zásah kontrarozvědky proti politické straně Vlast
- 25. prosince – útok na novinářku Tatánu Černovolovou
- 8. ledna – zákaz protestů soudem prodloužen až do 8. března, je schválen zákon, který umožňuje tvrdé postihy za účast na protestech a také protestujícím poslancům umožňuje odebrat mandát.

Majdan

- 21. ledna – únos zraněných aktivistů z nemocnice, jeden nalezen mrtvý
- 25. ledna nabízí Janukovyč místa ve vládě opozici, ta odmítá
- 28. ledna podává demisi premiér
- 1. února – ukrajinská kontrarozvědka obviňuje stranu Vlast z organizování státního převratu – dle důkazů, které údajně našli, měla strana zorganizovat na sebe policejní útok
- 16. února – Rusko nabízí Ukrajině půjčku 2 miliardy dolarů
- 18. února – demonstranti se snaží dostat do budovy parlamentu – způsobuje to vlnu násilí, pronikají do sídla Strany regionů

Majdan

- 19. února – noční útok ozbrojených složek na demonstrující – 25 mrtvých a pokračující krvavé střety, ve Lvově a na Zakarpatské Ukrajině vyhlásují nezávislost na centrální vládě.
- 21. února – EU v čele s Polskem, Německem a Francií a Ruskem se snaží o uzavření dohody mezi vládou a opozicí, dohoda je uzavřena ale není dodržována, dochází k ekonomické krizi.
- 22. února – Janukovyč oznamuje, že nehodlá podat demisi, parlament ho sesazuje a vyhlásuje nové prezidentské volby. Janukovyč přes Krym utíká do Ruska.
- 24. ledna 2019 byl ukrajinským soudem odsouzen ke 13 letům vězení za trestný čin vlastizrady a napomáhání při vedení války proti Ukrajině.

Majdan

21. listopadu 2013 – 20. března 2014

www.youtube.com/watch?v=NJK0Bvw1aMg – Winter on fire

Vývoj po Majdanu

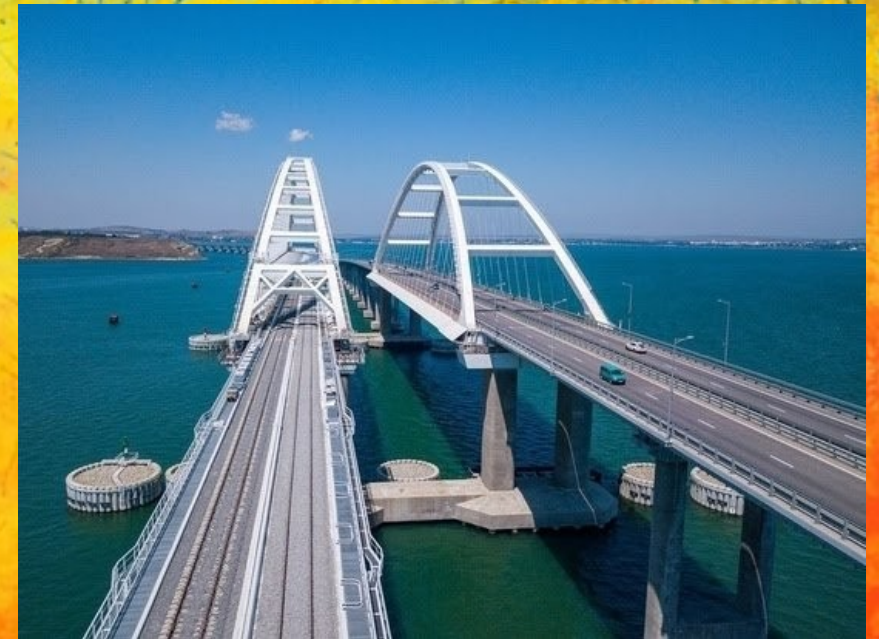

- Vzniká nová prozápadní vláda, ve vládě jsou i nacionalisté.
- Za prezidenta zvolen Petro Porošenko
- Vítězství v prvním kole v květnu 2014
- Tvrdý postoj proti separatistům
- Dopomohl k sjednocení pravoslavné církve na Ukrajině

Válka na východní Ukrajině

Krym

Anexe Krymu

- V roce 12. února 1991 vznikla na Krymu tzv. Autonomní republika Krym
- Již na začátku února 2014 vzrůstá tlak z Ruska na připojení Krymu – neúspěšný pokus o vyhlášení referenda
- Krym postupně obsazován neoznačenými ruskými ozbrojenci. V noci 26. února 2014 ozbrojenci obsazují parlament a nechávají schválit referendum.
- 1. března schvaluje případné připojení Krymu ruská Duma.
- 16. března se koná referendum
- 17. března je vyhlášena Republika Krym

Luhansk a Doněck (Donbas)

Luhansk a Doněck

- Již během anektování Krymu, objevují se protesty ruské menšiny (upírání práv, připojení k Rusku)
- Vláda v Kyjevě je označena za fašistickou

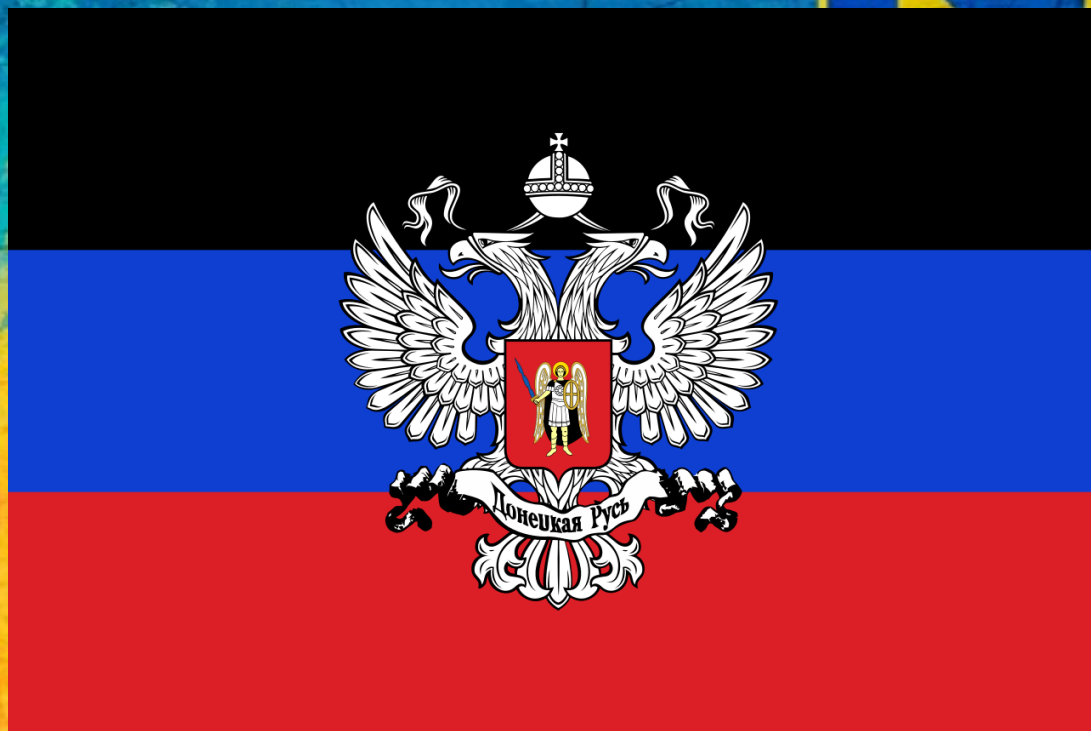

Doněck

- 6. dubna 2014 probíhá největší demonstrace s 2000 účastníky
- Požadavkem je připojení k Rusku
- Demonstranti obsazují sídlo Gubernátora
- 7. dubna je vyhlášen nový parlament, vyhlášena je také Doněcká lidová republika, je požádáno Rusko o vojenskou pomoc a 11. května má být referendum o připojení k Rusku

Doněck

- Protiofenzíva Ukrajiny
- Do 12. dubna je obsazena jen budova Gubernátora –
přepadení skladu zbraní –
rozdání zbraní protestujícím
- Následují konflikty, kdy se daří separatistům obsadit strategické body
- 11. května proběhlo referendum

Luhansk

- 6. dubna 2014 obsadili protestující budovu tajné služby a ozbrojili se
- Požadovali referendum o sebeurčení regionu, amnestii pro politické vězně a pro aktéry na Majdanu
- 27. dubna vyhlásili separatisté referendum
- V referendu 11. května se obyvatelé tehdejší Luhanské oblasti vyslovili pro nezávislost Luhanské lidové republiky

Novorusko

- Dne 24. května 2014 podepsali v Doněcku Alexandr Jurjevič Borodaj, předseda doněcké vlády, a Alexej Karjakin, předseda luhanského parlamentu, dohodu o sloučení Doněcké a Luganské republiky do Svazu lidových republik - Nové Rusko
- V listopadu 2014 byla činnost parlamentu konfederace zmražena

První minská dohoda

- Snaha o diplomatického urovnání konfliktu
- 5. září 2014
- OBSE - Ukrajina, Rusko, Doněcká lidové republiky a Luhanská lidové republiky
- Dohoda nebyla dodržována ani jednou stranou
- Memorandum - 19. září 2014:
 1. vytvoření 30 km široké nárazníkové zóny, ze které měla být stažena těžká vojenská technika o 15 km na obě strany od ustavené linie kontaktu
 2. zákaz útočných operací
 3. zákaz průletu bojových letadel přes bezpečnou zónu
 4. stažení všech cizineckých žoldnéřů z oblasti konfliktu
 5. sestavení skupiny OBSE, která měla monitorovat dodržování dohod

Druhá minská dohoda

- 12. února 2015
 - OBSE - Ukrajina, Ruska, Francie a Německo
- Minská dohoda II.
- klid zbraní a stažení těžké vojenské techniky - platnost 15. února 2015
 - zajištěno efektivní sledování a ověřování příměří ze strany OBSE
 - amnestie a zákaz pronásledování a trestání osob v souvislosti s událostmi v Doněcku a Luhansku
 - propuštění všech rukojmích jak z Ukrajinské armády a povstaleckých skupin.
 - obnovení kontroly nad státní hranicí ukrajinskou vládou v celé zóně konfliktu má začít první den po komunálních volbách a dokončeno bude po provedení úplné politické regulace
 - má být provedena ústavní reforma- decentralizace a schválení trvalých právních předpisů o zvláštním postavení okresů Doněck a Luhansk s místní samosprávou

Současnost Ukrajiny

- Od 20. května 2019 je prezidentem Ukrajiny Volodymyr Zelenskyj – původní profesí herec
- Podporuje členství Ukrajiny v EU i v NATO
- Proklamoval ukončení konfliktu a jednání s Ruskem
- Konflikt na východě Ukrajiny ale stále pokračuje

